

ZOOM

ΣΤΑ  
ΓΕΓΟΝΟΤΑ

# Η ευρωπαϊκή ενοποίηση

Του ΧΑΡΗ ΤΟΠΑΛΙΔΗ

**Σ**αράντα χρόνια μετά τη δήλωση Σουμάν, 9 Μαΐου 1950, η ιστορία της οικοδόμησης της ενιαίας Ευρώπης, μπαίνει σε ένα νέο κεφάλαιο.

Τα γεγονότα της κεντρικής και ανατολικής Ευρώπης και η διαδικασία της ενοποίησης των δύο γερμανικών κρατών, παράλληλα με την κατάρρευση του υπαρκτού σοσιαλισμού, επιταχύνουν δραματικά τις εξελίξεις της ευρωπαϊκής ενοποίησης, θέτοντας στην ατζέντα των συζητήσεων το ζήτημα των ζωτικών θεσμικών μετασχηματισμών, που έχει ανάγκη ο κοινοτικός χώρος για να αποκτήσει αυτά, που ο πρόεδρος της επιτροπής, Ζακ Ντελόρ, αποκαλεί πολιτική διάσταση.

Οι αποφάσεις που αφορούν την ένταξη της Ανατολικής Γερμανίας στην Κοινότητα και την επείγουσα παροχή βοήθειας στις χώρες της ανατολικής και κεντρικής Ευρώπης, για την επίτευξη της οικονομικής και πολιτικής τους ανόρθωσης, λαμβάνουν χώρα σε μια χρονική συγκυρία που η Κοινότητα θεωρεί ότι πρέπει να ολοκληρωθούν με επιτυχία όσο το δυνατόν γρηγορότερα, όλες εκείνες οι πρωτοβουλίες και οι ενέργειες που έχουν υιοθετηθεί σε επίπεδο αρχής από όλες τις χώρες και ιδιαίτερα:

-Η δημιουργία της ενιαίας εσωτερικής αγοράς και

-Η οικονομική και νομισματική ένωση - ONE (μετά θέβαια την πρώτη φάση που τίθεται σε ισχύ την 1η Ιουλίου 1990).

Ολες αυτές οι ενέργειες δεν πρέπει να καθυστερήσουν την αποφασιστική συμβολή της Κοινότητας στην επαναδόμηση ολόκληρης της Ηπείρου συμπεριλαμβανομένων:

-Του προσδιορισμού των ειδικών σχέσεων που η Κοινότητα πρέπει να εγκαθιδρύσει με τις χώρες της ΕΖΕΣ (ευρωπαϊκή ζώνη ελευθέρων συναλλαγών).

-Της προσαρμογής και της λειτουργικής εντολής στη νέα πραγματικότητα της δεκαετίας του '90 του θεσμικού πλαισίου που η μεταπολεμική περίοδος κληροδότησε στην Ευρώπη (όσον αφορά την συνεργασία των ευρωπαϊκών χωρών μεταξύ τους και τις σχέσεις τους με τρίτες χώρες), συγκεκριμένα:

-Το ΝΑΤΟ και τη δυτικοευρωπαϊκή ένωση στον τομέα της ασφαλείας.

-Το συμβούλιο της Ευρώπης για τις πολιτικές και πολιτιστικές υποθέσεις.

-Τον ΟΟΣΑ στο χώρο των οικονομικών σχέσεων.

**Δ**εν μπορεί όμως να γίνει λόγος για πολιτική ενότητα των «Δώδεκα» χωρίς να προσδιοριστούν οι διαδικασίες λήψης των αποφάσεων και ο ρόλος των κοινοτικών οργάνων και των εθνικών κυβερνήσεων στην πολυεπίπεδη σκηνή της ευρωπαϊκής διοίκησης.

Ενίσχυση των θεσμών προαγωγής της διακυβερνητικής συνεργασίας ή ενίσχυση των υπερεθνικών κοινοτικών οργάνων; Ενίσχυση των εξουσιών του ευρωπαϊκού κοινοβουλίου ή ενίσχυση της επιτροπής;

Αναβάθμιση του ευρωπαϊκού δικαστηρίου ή ενίσχυση του εθνικού δικαίου; Η συζήτηση και η διαμάχη μόλις έχει αρχίσει.

Η διάσκεψη κορυφής του Δουβλίνου νομιμοποίησε την επιλογή της πολιτικής ένωσης παράλληλα με την προώθηση της οικονομικής και νομισματικής ένωσης δίνοντας την ευρωπαϊκή διάσταση στο πρόβλημα της γερμανικής ενοποίησης.

Ποια θα είναι η νέα ευρωπαϊκή δομή; Το ζήτημα της Γερμανίας υποχρεώνει όλους να τοποθετηθούν με σαφήνεια, ποια κοινότητα επιθυμούν.

Οι κύριες τάσεις έχουν ήδη καταγραφεί:

-Η θέση της Βρετανίδας πρωθυπουργού κ. Θάτσερ παραπέμπει στην προ των δύο παγκοσμίων πολέμων κατάσταση. Στην πολιτική της ισορροπίας των δυνάμεων σε μια Ευρώπη ανεξάρτητων και κυρίαρχων χωρών που θα συμφωνούσαν να συνεργασθούν μεταξύ τους σε ορισμένους τομείς, σαν αντίδοτο στην αναπόφευκτη κυριαρχία της ενωμένης Γερμανίας σε μια ομόσπονδη Ευρώπη.

**Η** θέση της Giscard d Estaing και Helmut Schmidt μεταξύ άλλων, αποτελεί έμμεση επιστροφή στην πολιτική των συμμαχιών: η ομόσπονδη Ευρώπη πρέπει να οικοδομηθεί γύρω από τον άξονα Παρισιού - Βόννης ή Παρισιού - Βερολίνου. Η θέση αυτή θέβαια δεν συμβαδίζει με την έννοια της ομοσπονδίας η οποία εξασφαλίζει την ισότητα των μελών της απέναντι στην κεντρική εξουσία και έμμεσα παραπέμπει στην Ευρώπη των ομόκεντρων κύκλων. Τέλος, η θέση, που εκφράζει τους λαούς της Ευρώπης, σύμφωνα με την οποία μόνο η ομόσπονδη Ευρώπη μπορεί να οργανώσει την οικονομική, κοινωνική και πολιτική αλληλεγγύη αποκλείοντας κάθε δυνατότητα επιστροφής στο παρελθόν των ηγεμονιών και των διαιρέσεων. Η ώρα των αποφάσεων πλησιάζει. Η επιλογή θα είναι αποφασιστικής σημασίας για το μέλλον της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα.